

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESCHERMING ALS
MONUMENT, STADS- EN DORPSGEZICHT**

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR,
GEZIN EN WELZIJN,

Gelet op de wet van 7 augustus 1931 op het behoud
van monumenten en landschappen;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescher-
ming van monumenten, stads- en dorpsgezichten ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot
hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzon-
dere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel
6, §1, I, 7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20
oktober 1992 tot bepaling van de bevoegdheden van
de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de
besluiten van de Vlaamse regering van 7 april 1993,
7 oktober 1993, 18 mei 1994, 11 januari 1995 en 12
januari 1995;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 20
oktober 1992 tot delegatie van beslissingsbevoegd-
heden aan de leden van de Vlaamse regering, gewij-
zigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van
20 januari 1993 en van 7 oktober 1993;

Gelet op het ministerieel besluit van 25 maart 1996
houdende vaststelling van de ontwerplijst van voor
bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsge-
zichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie
voor Monumenten en Landschappen van , 3 oktober
1996

B E S L U I T :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van
het decreet van 3 maart 1976:

Wegens zijn artistieke, historische en socio-culturele waarde:
- als monument:

STEDELIJKE BADINRICHTING, gelegen te Mechelen, Rode-Kruisplein

bekend ten kadaster:

Mechelen, 2e afdeling, sectie B, perceelnummer 507M.

Art. 2.

De **historische** meer bepaald **architectuur-historische** waarde wordt omschreven als volgt:

De bouwgeschiedenis van de "Stedelijke Badinrichting" hangt nauw samen met het militaire verleden van de stad. Op het einde van de negentiende eeuw uitgegroeid tot een belangrijke garnizoenplaats, had Mechelen behoefte aan een fatsoenlijk stedelijk zwembad, waarvoor de eerste plannen in 1897 werden ontvouwd; het uitblijven van overheidssubsidies dwarsboomde de uitvoering. De Eerste Wereldoorlog bracht evenwel soelaas. Om te verhinderen dat werkloze Mechelse arbeiders verplicht in Duitsland tewerk gesteld zouden worden, besloot de stad arbeidsintensieve projecten te promoten. Architect August Van Haesendonck tekende zo'n hybride en massieve constructie, dat deze slechts dank zij de oorlogsomstandigheden en het overaanbod aan arbeidskrachten kon worden gerealiseerd. Het resultaat is een waar "badpaleis" dat vrijwel uniek is in zijn soort.

De **artistieke** waarde wordt omschreven als volgt:

"In tegenstelling tot het interieur dat gestadig aan nieuwe functionele eisen werd aangepast, bleef de buitenzijde vrijwel intact bewaard. Gedurende meer dan vijfenzeventig jaar werd nagenoeg niets gewijzigd aan het bouwvolume, de bedaking, de muurafwerking, de deuren en de ramen, het traliewerk, de muurankers, de kroonlijsten en de opschriften. Het gebouw dat door zijn massaliteit en materiaalkeuze prestige en rijkdom moest uitstralen, wou vanuit een bouwhistorisch bewustzijn ook de streekeigen architectuur promoten. Daarom werd het hele complex in "neotraditionele bak- en zandsteenstijl" opgetrokken, maar overal werd de relatief goedkope zandsteen door het veel kostbaardere arduin vervangen. Historische reminiscentie en prestige vormden ongetwijfeld de belangrijkste drijfveren voor deze hybride architectuur. Het ranke en karaktervolle, maar volslagen onfunctionele torentje dat de brede voorgevel van het "badpaleis" moest breken, verwijst onmiskenbaar naar de laat-gotische "paleizen" in de Mechelse binnenstad. De zijgevel van het sanitaire gedeelte aan de achterzijde langs de kant van het Keerdok vertoont ondanks een merkwaardige schaalvergroting een gelijkenis met de zogenaamde "Spaanse gevel" van het stadhuis. Het hoeft dan ook geen betoog dat het hele complex stilistisch tot het eclectisme behoort: neotraditioneel qua concept met voornamelijk gotische en barokke vormtoevoegingen. In het ijzerwerk daarentegen is duidelijk de invloed van de art nouveau aanwijsbaar."

De **socio-culturele** waarde wordt omschreven als volgt:

Door zijn uitgelezen ligging in de spie tussen Dijle en afleidings-Dijle vervult het stedelijk zwembad met bijhorend stapelhuis een belangrijke "baken"functie als schakel tussen de historische binnenstad en het latere woonuitbreidingsgebied. Het verdwijnen van dit complex zou leiden tot een verregaande banalisering van de stadsrand. Voorbeelden uit binnen- en

buitenland illustreren ten overvloede dat het wegnemen van "bakens" uit het verleden nefast is voor de aantrekkingskracht van de buurt zodat kansen op de revaluatie van het Keerdok en zijn omgeving ernstig gehypothekeerd zouden worden. De aanwezigheid van waardevolle en beeldbepalende gebouwen kan daarentegen een "kapstok" vormen om de kwaliteit van de omgeving te verbeteren.

Dagelijks wordt de infrastructuur door duizenden scholieren en sportliefhebbers benut. De openbare baden vormen voor de lagere klassen vaak de enige manier om zich grondig te verfrissen. Het gewezen douane-entrepot biedt een onderkomen aan tientallen verenigingen die door de toenemende huurprijzen in de particuliere sector hun toekomst bedreigd zien.

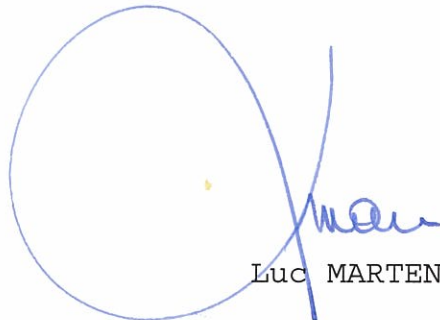
Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel,

13 FEB. 1997

Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS.